

שׁוֹאֵב מִהִשְׁמָחָה כְּמוֹ שֶׁהִיא עוֹשָׂה. וְאִזּוֹ מִתְעוֹרֵר כָּל צַד הַשְּׂמָאל, וְהַרְשָׁעִים מְאִירִים בְּשִׁלְוָה בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיֵּשׁ רִשָׁע מְאִירֵךְ בְּרַעְתּוֹ. מֵאֵי בְּרַעְתּוֹ בָּהֵהוּא סֵטֵר (נ"א בַּהֵהִיא רַעִה) דְּאִתְדַבֵּק בִּיהַ. שְׁנַדְבֵּק בּוֹ.

עוֹד יֵשׁ צְדִיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ, שְׂפָאֲשֵׁר הַרְשָׁעִים רַבִּים בְּעוֹלָם וְהַדִּין תְּלוּי (בְּחֻסְיָהוּ), הַצְדִּיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ, הוּא נִתְפָּס בְּחֻטְאָם, כְּמוֹ אֲבָא שְׁנַתְפָּס בְּחֻטְאֵי בְּנֵי עִירוֹ, שְׂפָלָם הָיוּ חֻצּוֹפִים (אֲלִי), וְהוּא לֹא הִתְרָה בְּהֵם וְלֹא בִישׁ אוֹתָם לְעוֹלָמִים, וּמָחָה כִּיִּדְנֹו שְׁלֹא נִתְגָּרָה בְּרִשָׁעִים (וְלֹא מָחָה בְּיָדָם שְׁלֹא לַחֲתָרוֹת בְּהֵם), וְהִיא אוֹמֵר לְנוּ, (תְּהִלִּים לז) לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֵל תִּקְנָא בְּעֵשִׂי עוֹלָה. אָמַר אָבִי, וְדַאי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַעֲנִישׁ אוֹתִי בְּזוֹה, שְׁהָרִי הַיְתָה רְשׁוֹת בְּיָדֵי לְמַחֹת בִּיִּדְיָהֶם וְלֹא עֲשִׂיתִי, וְלֹא בִישְׁתִּי (הַחֻכְתִּי) אוֹתָם לֹא בִסְתֵר וְלֹא בְּגִלוּי.

עוֹד פִּתַּח בְּנוֹ אַחַר וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְר מִן הָאֲדָמָה וְגו'. מִן הָאֲדָמָה וְגו'. וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים, בְּשֵׁנֵי יוֹדִי"ם, בְּשֵׁנֵי יִצְרִים, יִצֵר טוֹב וַיִּצֵר רָע, אֶחָד כְּנֶגֶד מִים וְאֶחָד כְּנֶגֶד אֵשׁ. ה' אֱלֹהִים - שֵׁם מְלֵא. אֶת הָאָדָם - כּוֹלָל זָכָר וְנִקְבָּה. עֶפְר מִן הָאֲדָמָה - זֶה עֶפְר הָאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה, שְׂמֵשׁם נִבְרָא, וְהוּא מְקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וַיִּפַּח בְּאִפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים - זוֹ הַנְּשֵׁמָה הַקְדוּשָׁה שְׁנִמְשַׁכַת מֵאוֹתָם הַחַיִּים שְׁלִמְעֵלָה. וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, אָדָם נִכְלָל בְּנֶפֶשׁ הַקְדוּשָׁה, מִהַחַיָּה הַעֲלִיּוֹנָה שְׁהוֹצִיאָה הָאֶרֶץ, שְׂפָתוֹב (שֵׁם א) תּוֹצֵא הָאֶרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, הַנֶּפֶשׁ שֶׁל חַיָּה הַעֲלִיּוֹנָה הִיא.

וְכַדִּין כָּל סֵטֵר שְׂמָאֵלָא אֲתַעֵר, וְחַיִּיבִין מְאִירִיכִין בְּשִׁלְוָה (דף מ"ו ע"ב) בְּעֵלְמָא, הָדָא הוּא דְכִתִּיב, וַיֵּשׁ רִשָׁע מְאִירֵךְ בְּרַעְתּוֹ. מֵאֵי בְּרַעְתּוֹ בָּהֵהוּא סֵטֵר (נ"א בַּהֵהִיא רַעִה) דְּאִתְדַבֵּק בִּיהַ.

תּוֹ יֵשׁ צְדִיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ, דְּכַד חַיִּיבִין סְגִיאוֹ בְּעֵלְמָא, וְדִינָא תְלָא (בְּחֻסְיָהוּ) צְדִיק אֹבֵד בְּצַדְקוֹ, אִיהוּ אֲתַפֵּס בְּחוֹבִיָּהוּ, כְּגוֹן אֲבָא דְּאֲתַפֵּס בְּחוֹבִיָּהוּ דְּכַנֵּי מְאִתִּיהַ, דְּהוּוּ כְּלָהוּ חֲצִיפִין (לְגִבִּית), וְהוּא לֹא אֲסָהִיד בְּהוּ וְלֹא אֲכַסִּיף לְהוּ לְעֵלְמִין, וּמַחֵי בִידָן, דְּלֹא נִתְגָּרִי בְּהוּ בְּרִשָׁיעִיָּא (נ"א וְלֹא מַחֵי כִיִּדְנֹו דְּלֹא מִתְגָּרִי בְּהוּ). וְהִיא אָמַר לָן, (תְּהִלִּים לו) לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֵל תִּקְנָא בְּעֵשִׂי עוֹלָה. אָמַר אָבִי, וְדַאי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַעֲנִישׁ לִי כְּדָא, דְּהָא הָוָה רְשׁוּ בִיִּדֵי לְמַחֲאָה בִיִּדְיָהוּ, וְלֹא עֲבָדִית, וְלֹא אֲכַסִּיפְנָא (נ"א אוֹכִיחָנָא) לְהוּ, לֹא בְטָמִירוֹ, וְלֹא בְּאִתְגָּלִיָּא.

תּוֹ פִּתַּח בְּרִיָּה אַחֲרָא וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּיצֶר יי' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְר מִן הָאֲדָמָה וְגו'. וַיִּיצֶר יי' אֱלֹהִים, בְּתַרְי יוֹדִין, בְּתַרְיִן יִצְרִין, יִצֵר טוֹב וַיִּצֵר רָע, חַד לְקַבֵּל מֵיָא, וְחַד לְקַבֵּל אֲשָׁא. יי' אֱלֹהִים, שֵׁם מְלֵא. אֶת הָאָדָם, כְּלִיל דְּכַר וְנוֹקְבָא. עֶפְר מִן הָאֲדָמָה, דָּא עֶפְרָא דְּאַרְעָא קְדִישָׁא, דְּמִתְמָן אֲתַבְּרִי, וְהוּא אֲתַר דְּבֵי מְקִדְשָׁא.

וַיִּפַּח בְּאִפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים, דָּא נְשֵׁמַתָּא קְדִישָׁא, דְּאֲתַמְשַׁכָּא מֵאִינוֹן חַיִּים דְּלַעֲלֵלָא. וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, אָדָם אֲתַכְּלִיל בְּנֶפֶשָׁא קְדִישָׁא, מַחֲיָה עֲלָאָה דְּאֲפִיקַת אַרְעָא דְכִתִּיב, (בְּרֵאשִׁית א) תּוֹצֵא הָאֶרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ דְּהִיא חַיָּה עֲלָאָה.